

LÁTHATÓSÁG ÉS STRATÉGIAI TERVEZÉS A JOGTUDOMÁNYBA

Folyóirat-fejlesztési irányok és a
PTE ETKK támogatási rendszere

2025.12.08.

PÉCSI TUDOMÁNYEGYETEM
UNIVERSITY OF PÉCS

PÉCSI TUDOMÁNYEGYETEM
EGYETEMI KÖNYVTÁR
ÉS TUDÁSKÖZPONT

Lovász Dávid

lovasz.david@lib.pte.hu

PTE ETKK PKO

Rólam

- ◆ PTE Egyetemi Könyvtár és Tudásközpont Publikálás- és Kutatástámogatási Osztály
- ◆ 8 éve foglalkozom folyóiratfejlesztéssel, mellette különböző Open Science-szel kapcsolatos szolgáltatások fejlesztése ([citizen science](#)), illetve tudománykommunikáció ([Kapos a tudáshoz podcast](#)), EDUC-WIDE Open Science WP
- ◆ 7 kar 38 szerkesztőségével volt lehetőségem szorosan együttműködni
- ◆ Az egyetemi folyóirat-támogatási alapot koordináló könyvtári szakmai team vezetése

AZ ELŐADÁS FELÉPÍTÉSE

- ◆ Jogtudományi publikálás nehezített, természettudományokra optimalizált terepen – Miért lenne „game changer”, ha az ÁJK-s folyóiratok bekerülnek a Scopusba?
- ◆ Van-e élet az APC-n túl? – Milyen utat kínál a gyémánt open access az egyetemi szerkesztőségek számára?
- ◆ Hogyan építsünk nemzetközi presztízst? A láthatóság lépcsőfokai
- ◆ Miben tud már most segíteni a könyvtár, és mi várható a folytatásban?
- ◆ Hogy alakult az egyetemi folyóirat-fejlesztési pályázat első 2.5 éve?

I. Jogtudományi publikálás nehezített,
természettudományokra optimalizált terepen

- Miért lenne „game changer”, ha az ÁJK-s folyóiratok bekerülnek a Scopusba?

A kontextus

A jövő kutatói és a nyílt tudomány: válaszok a jelen kihívásaira
konferencián beszéltem erről bővebben

Hívószavak:

- ◆ Publikálj és/vagy pusztulj!
- ◆ Szürkezóna – tömeges cikkvisszavonások, kifogásolható gyakorlatok
- ◆ Esetleges válaszok: norvég lista, edukáció
- ◆ Open Science – a tudományos kommunikáció paradigmaváltása
- ◆ Publikálási gyakorlatok átalakítása – sokszor a tudományterületek hagyományainak figyelmen kívül hagyásával

Modellváltás a felsőoktatásban

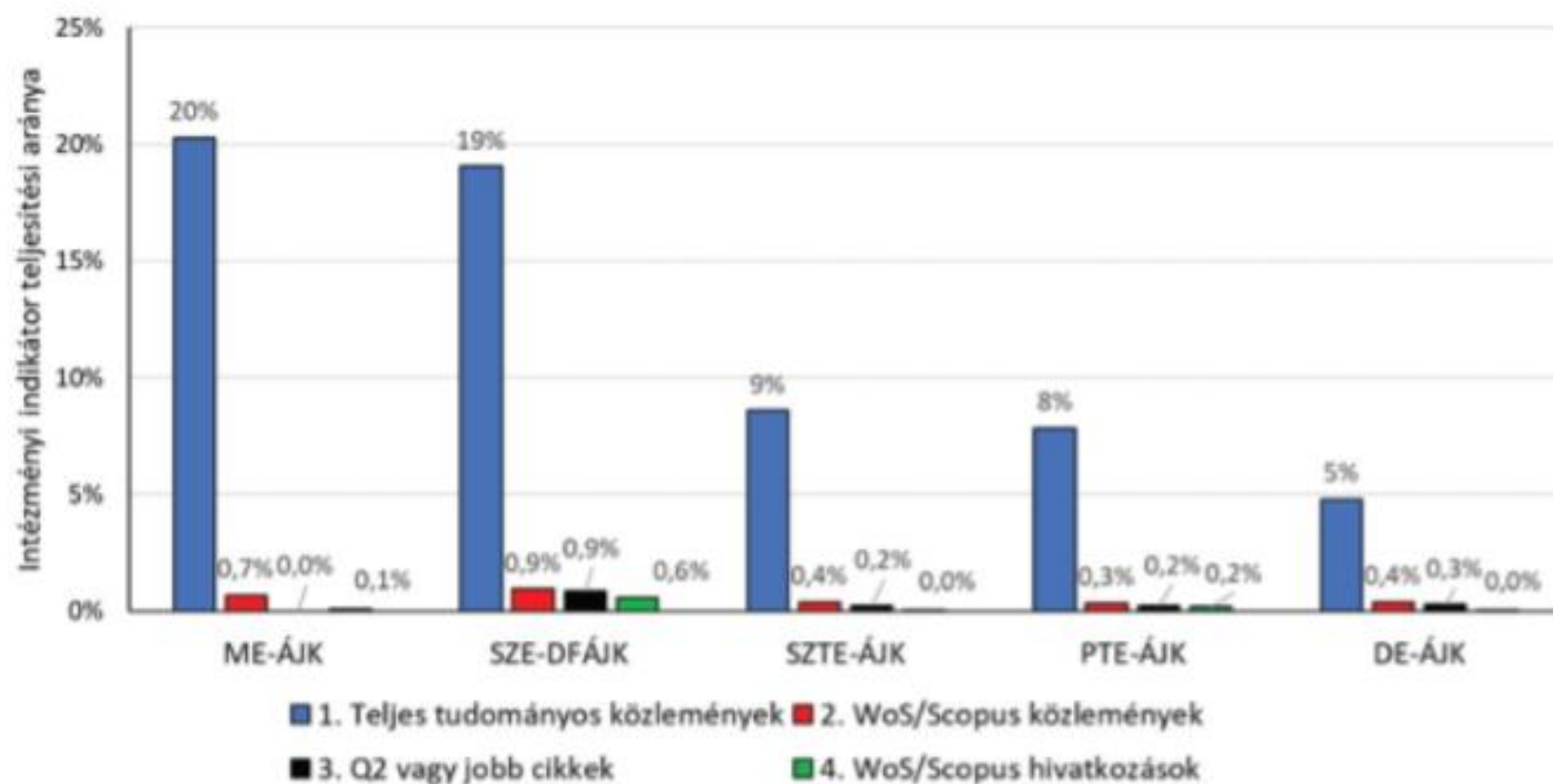
- ◆ A finanszírozás megváltozott szempontrendszerre – publikálási indikátorok megjelenése
- ◆ Egyetemi rangsorok (THE, QS, Shanghai...) felértékelődése – Scopus és Web of Science alapú adatok
- ◆ WoS/Scopus közlemények, illetve a rájuk érkezett hivatkozások szerepének felértékelődése
- ◆ A Q1-2 (rém)uralma

Jogtudományok – egy természettudományokra optimalizált környezetben

- ◆ Publikációs lehetőségek Scopus által indexált folyóiratokba állam- és jogtudomány esetén (Sasvári-Fejes, 2023)

Főbb megállapítások:

- ◆ Az állam- és jogtudománnyal foglalkozó kutatók nagyon keveset írnak WoS/Scopus indexált folyóiratokban, így kevésbé járulnak hozzá ezeknek a publikációs indikátoroknak a teljesüléséhez.
- ◆ Az ÁJK-s kutatók és oktatók által írt teljes tudományos közlemények közül a PTE-n minden 50-ik WoS vagy Scopus által indexált. (Megjegyzés: az ország többi karán is hasonló a helyzet.)

3. ábra Állam- és jogtudománnyal foglalkozó karok hozzájárulása egyes alapítványi publikációs intézményi indikátorokhoz 2021-ben¹

Forrás: MTMT

Szemmel látható fejlődés

Év	Közleményszám	Q1	Q2	Q3	Q4
2020	8	2	1	2	3
2021	6	2	0	2	2
2022	13	4	3	2	4
2023	3	0	1	1	1
2024	15	11	0	2	2

Magyarázatok: Magyar folyóiratok a Scimagóban (Law subject category)

All subject areas ▾ Law ▾ Hungary ▾ All types ▾ 2024 ▾ Clear filters												
☐ Only Open Access Journals ☐ Only Diamond Open Access Journals (?) ☐ Only SciELO Journals ☐ Only WoS Journals (?)												
Display journals with at least 0 Citable Docs. (3years) Apply												
5 Journals												
	Title	Type	↓ SJR	H index	Total Docs. (2024)	Total Docs. (3years)	Total Refs. (2024)	Total Citations (3years)	Citable Docs. (3years)	Citations / Doc. (2years)	Ref. / Doc. (2024)	%Female (2024)
1	Hungarian Journal of Legal Studies ↗	journal	0.322 Q2	8	39	41	1845	42	39	1.00	47.31	30.91
2	Intersections East European Journal of Society and Politics ↗	journal	0.299 Q2	17	43	132	2046	122	131	0.66	47.58	61.76
3	Journal of Agricultural and Environmental Law ↗	journal	0.189 Q3	5	27	63	891	55	63	0.93	33.00	57.89
4	Public Governance, Administration and Finances Law Review ↗	journal	0.178 Q3	3	15	50	617	20	48	0.41	41.13	31.25
5	ELTE Law Journal ↗	journal	0.119 Q4	3	15	44	75	16	39	0.31	5.00	47.06

Miért lehetne „game changer” a PTE-s folyóiratok bekerülése?

Cím	Közlemények száma (2020-2024)
Essays of Faculty of Law University of Pécs	18
Díké : a Márkus Dezső Összehasonlító Jogtörténeti Kutatócsoport folyóirata	51
Jura	57
Közigazgatási és Infokommunikációs Jogi PhD Tanulmányok	16
Pécs Journal of International and European Law	19
Pécsi Munkajogi Közlemények	28
Scriptura	4

PTE ETKK – A KUTATÓK SZOLGÁLATÁBAN

A kutatási életciklus minden területén releváns szolgáltatások - [HONLAP](#)

Segítség a kutatás megtervezésében és kivitelezésében

(Szakirodalom-keresés, adatbázis-hozzáférés biztosítása, kutatási adatkezelési konzultáció, szerzői jogi és publikációs etikai tájékoztatás)

Kézirat-előkészítés segítése

(Paperpal AI-alapú kéziratjavító biztosítása, hivatkozáskezelő szoftverek használatának oktatása, Turnitin plágiumkezelő adminisztrálása és használatában való segítségnyújtás)

Publikálás támogatása

(Tanácsadás folyóiratválasztásban, nyílt publikálás támogatása, publikációs- és adatrepozitórium tanácsadás, az egyetemi kiadványok dokumentumazonosítóval történő ellátása)

Kutatói láthatóság és tudományos hatásmérés nyomonkövetése

(MTMT-adminisztráció/MTMT szerzőiprofil gondozása, kutatói láthatóság növelésének könyvtárszakmai háttértámogatása, kutatásértékeléssel kapcsolatos tájékoztatás, egyetemi rangsorok nyomon követése, SciVal és Incites tudományometriai elemző adatbázisok biztosítása és kimutatások készítése)

Közösségi együttműködés és innováció elősegítése

(Egyetemi kiadású folyóiratok szakértői támogatása, Citizen Science programok könyvtárszakmai támogatása, kutatók tájékoztatása az aktuális trendekről a Kalauz blogon keresztül)

II. Van-e élet az APC-n túl? – Milyen utat kínál a gyémánt open access az egyetemi szerkesztőségek számára?

DIAMOND OPEN ACCESS - TÉTELMONDAT

A nyílt hozzáférés gyémánt útja – **sem a szerző, sem az olvasó nem fizet azért, hogy hozzáférjen a tartalomhoz**, és amelyet az egyetemi szerkesztőségek követnek, nem pusztán

- ◆ a létező **legetikusabb** megoldás,
- ◆ de amellett, hogy **elérhető**, igenis
- ◆ lehet **sikeres, korszerű**,
- ◆ **fenntartható és jövőtálló** is, sőt,
- ◆ ebbe az irányba mozdul az **EU-s döntéshozói-finanszírozói akarat** is.

Az etikus open access modell

- ◆ Open Access-elv: tudás közjó, a paywall-okat le kell dönteni, a kutatási eredmények mindenki számára való hozzáférhetővé tétele pedig közérdek.
- ◆ A nagy kereskedelmi kiadók eltérítették – úgy gondolták, hogy ha az olvasóktól nem szedhetnek pénzt, akkor Article Processing Charge (APC) formájában, a szerzőktől megteszik – több ezer eurós tételek.
- ◆ A diamond open access modell nem egy új találmány, hanem az eredeti eszmerendszer rehabilitációja, **visszatérés az alapelvhez**
- ◆ A gyémánt OA fontos része: **bibliodiverzitás** (a nemzeti-regionális fókuszú lapok, a helyi tudományos nyelvek, és lokális témák is fontosak)

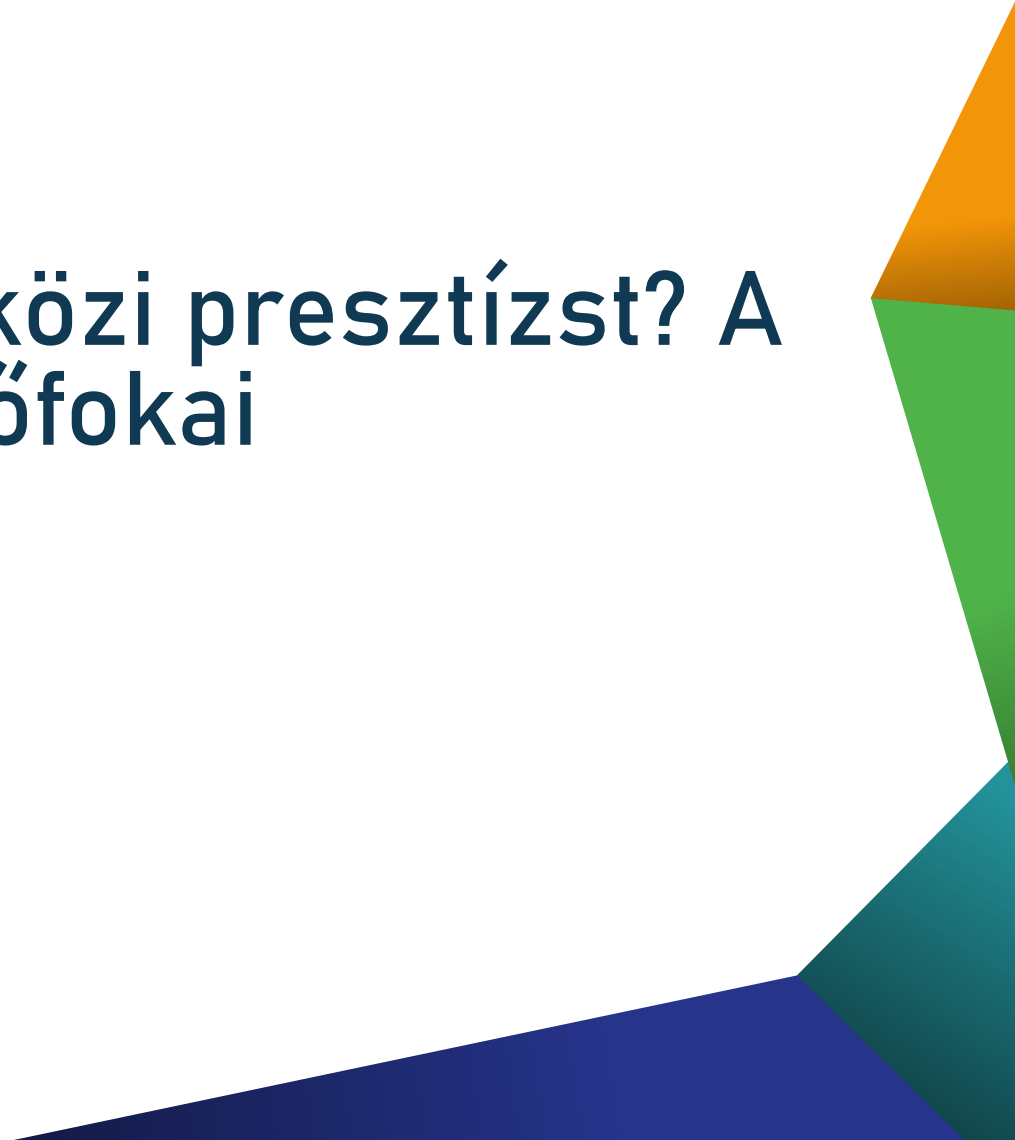
Nem „szegény távoli rokon”! A Glossa-történet

- ◆ Egy szerkesztőség, szakmai műhely jelentette minőség, sokszor fontosabb, mint egy nagy kiadó a lap mögött.
- ◆ Lingua – Az Elsevier zászlóshajó folyóirata a nyelvészet területén, kiemelkedő impakttal
- ◆ 2015-ben a folyóirat szerkesztőségének elege lett az Elsevier üzletpolitikájából, és az etikátlan 2000 dolláros APC-kból.
- ◆ Johan Rooryck professzor vezetésével felszólították a kiadót, hogy térjen át egy sokkal fairebb modellre – az Elsevier elutasította, a több mint 30 tagú nemzetközi szerkesztőbizottság egyszerre felállt
- ◆ Együtt maradtak és az Open Library of Humanities (OLH) nevű non-profit szervezet égisze alatt, gyémánt modellben megalakították az új folyóiratukat, a Glossát.
- ◆ Nem a nagy kiadó biztosította brand számított – a folyóirat 5 év alatt Q1-es lett!

Nem „szélmalomharc”!

- ◆ Az Európai Unió egyik hivatalos tudománypolitikai irányvonala (de az UNESCO is zászlajára tűzte). Nem pusztán elvi állásfoglalás, hanem egy működőképes rendszer kiépítésére tett komoly, anyagilag is finanszírozott akcióterv végrehajtásáról.
- ◆ **Döntéshozói szint** – EU Tanács 2023-as állásfoglalása - hitet tett a non-profit, tudományos közösség által vezérelt (community-driven) publikációs modellek mellett
- ◆ **Kutatásfinanszírozói szint** – egyre inkább a diamond irányba mozdul el
- ◆ A **rendszer kiépítése**, eurómilliókból (Horizon Europe projektek, mint a DIAMAS és CRAFT-OA) - célja, hogy olyan **szabványok, irányelvek, gyakorlatok és infrastruktúrák** (OPERAS!) jöjjenek létre, amelyekben ezek a diamond oa folyóiratok felvehetik a versenyt a nagyokkal
- ◆ 2025: European Diamond Capacity Hub
- ◆ Nemzeti szintű elköteleződések

III. Hogyan építsünk nemzetközi presztízst? A láthatóság lépcsőfokai

Mitől lehet sikeres mindez a PTE-n?

- ◆ szerkesztőségi igény, hogy ne pusztán nyíltan elérhetővé tegyük a tartalmainkat, hanem tényleg beépítsék a nemzetközi jogyakorlatokat a mindennapi működésükbe;
- ◆ megfelelő infrastruktúra biztosítására;
- ◆ illetve intézményi elköteleződésre, ugyanis az, hogy a szerzőknek és az olvasóknak nem kell fizetniük, nem jelenti azt, hogy feltaláltuk az „ingyen ebédet”

Most az elsőről lesz szó!

Elvárásrendszer - alapelvek

- ◆ Cél: gondolkodásmódot közvetíteni, nem tételesen felsorolni
- ◆ Kulcsfogalom: **bizalom** kiépítése – ennek eszközei: eszközei a radikális **transzparencia**, **átláthatóság**, illetve a globális integráció, **összekapcsoltság**, interoperabilitás
- ◆ Fel kell számolni a „fekete doboz” jellegű szerkesztőségi működést és a „szigetszerűséget”
- ◆ Szolgáltatói **szemléletváltás**: minden célcsoport számára biztosítani kell, hogy **elérhetőek legyenek számára a szükséges információk**
- ◆ Nyilvánosan demonstrálnunk kell a minőségünket, **láthatóvá tenni a működési elveinket**
- ◆ Nem elég tudományos folyóiratként működni, **annak is kell látszani.**

PDF – az alapelvárástól a state-of-the-artig

- ◆ Korszerű PDF-fel szemben támasztott követelményrendszer változása
- ◆ Korábban elég volt, ha a print kiadványunk digitális, PDF-jét elérhetővé tettük az interneten. Ma nem ez a helyzet!
- ◆ A géppel olvasható, szemantikusan gazdag PDF-ek felé mozdult el a tudományos kommunikáció.
- ◆ Magának a PDF-nek is demonstrálnia kell a folyóirat által képviselt minőséget.
- ◆ Önmagában is meg kell állnia a PDF-nek. Ha valakihez csak a cikk PDF változata jut el, akkor is teljes képet kapjon.
- ◆ A szükséges bibliográfiai metaadatok, azonosítók, licencek teljeskörűen, lehetőleg kattintható formában rajta legyenek.
- ◆ Gyakori: különálló nyitóoldal (cover page) - esztétikusabbá, áttekinthetőbbé teszi a PDF-et, professzionális hatást kelt, alkalmas a márképítésre is.

Aminek mindenképp szerepelnie kell(ene) a PDF-en:

- ◆ a folyóiratot azonosító metaadatok - e-ISSN, a folyóirat neve, kiadási adatok (évszám, évfolyam, szám), oldalszám / közleményazonosító
- ◆ a cikk állandó azonosítója – DOI (lehetőleg kattintható formában)
- ◆ szerzői adatok – név, intézményi affiliáció, elérhetőség, ORCID (lehetőleg kattintható), levelező szerző
- ◆ absztrakt, kulcsszavak, cím (lehetőleg angolul is!)
- ◆ copyright és licenc-feltételek – CC (lehetőleg kattintható formában is)
- ◆ finanszírozás – ha pályázatból készült, kik támogatták a kutatást
- ◆ hivatkozások – latin betűs, lehetőleg szabványos, kattintható DOI-kkal!

A state-of-the art felé

- ◆ **A cikk életútját bemutató adatok** (beérkezés, átdolgozás, elfogadás, megjelenés)
- ◆ **Hogyan hivatkozzuk a cikket**
- ◆ **ROR** (Research Organization Registry) az intézmények teljesen egyértelmű tisztázására (lehetőleg kattintható) – ami a cikknek a DOI, a szerzőnek az ORCID, az intézménynek a ROR
- ◆ **CRedit** (Contributor Roles Taxonomy) rendszer a szerzőségi hozzájárulás tisztázására – 14 szabványosított szerepkört különböztet meg

Versenyelőny - Anyagi befektetés nélkül azt lehet általa kommunikálni, hogy a folyóiratnak komoly ambíciói vannak.

Leginnovatívabb PTE-s lap: Közigazgatási és Infokommunikációs Jogi PhD Tanulmányok

Út a Scopus felé

- ◆ Napjainkban egy nemzetközi babérokra törő folyóiratnak **számos formai és tartalmi kritériumnak** kell megfelelnie.
- ◆ Az elvárások bemutatásához kiemelek pár általunk **kulcsfontosságúnak ítélt adatbázist és minősítési rendszert**, és ezeken keresztül mutatom be, hogy milyen feltételek megvalósulása mentén elképzelhető **egy tudatos nemzetközi láthatósági stratégia kialakítása**.
- ◆ **MTA-s folyóiratlisták** – fontos, de csak részben transzparens, kapcsolati tőke
- ◆ **Út a Scopusig** – folyamat, fel kell építeni az odáig vezető pályát
- ◆ **Scopus**: nem belépő szint, ennek a megkoronázása

Directory of Open Access Journals (DOAJ)

- ◆ A kialakított honlapstruktúra tesztje – komoly formai bekerülési kritériumokat támaszt egy folyóirat működésének, honlapjának Open Science-szellemiségű átláthatóságával kapcsolatban, ugyanakkor még nincsenek tartalmi-idézettségi elvárások.
- ◆ Nem azt megvizsgálja, hogy a folyóirat szerkesztősége megfelelően nemzetközile, hanem azt, hogy rendelkezésre állnak a szerzők, olvasók számára a megfelelő információk.
- ◆ Ráüti a folyóíratra a megbízhatóság pecsétjét, láthatóságot is növel

DOAJ

Elvárások

- ◆ Nem elég az ingyenesség, valóban **Open Access folyóiratként kell működni** – Open Access nyilatkozat, hozzáférési és felhasználási kérdések tisztázása
- ◆ Megfelelő **Creative Commons licencek** használata
- ◆ **A szerzői jogok tisztázása** – az OA esetében alapvetően a szerzőnél maradnak a jogok
- ◆ **Peer review-val kapcsolatos kommunikáció** (minőségbiztosítás) a honlapon – az ezzel kapcsolatos **policy** (peer review típusa) feltüntetése a honlapon
- ◆ Folyóirattal kapcsolatos **alapvető információk elérhetővé tétele a honlapon** – nemzetközileg bejegyzett ISSN, aims&scope, szerzői útmutató, a szerkesztőbizottság összetétele

Az elbírálásnál előnyt jelent (mi erre erősen bátorítani szoktuk a szerkesztőségeket):

- ◆ **Plágiumszűrés**
- ◆ Állandó azonosítók (**DOI**) használata
- ◆ **Repozitóriumi** elhelyezés, hosszútávú megőrzés, **szerzői önarchiválással** kapcsolatos irányelvek közzététele (korábban **SherpaRomeo**)

„Köztes adatbázisok”

A potenciális **szerzők, olvasók** fejével gondolkodni - Ha nem a Scopusban, akkor hol keresnek tartalmakat? – Azt szeretnénk, ha ott minket is megtalálnának

- ◆ Szakterület releváns adatbázisai ([HeinOnline](#))
- ◆ Nagy nemzetközi **discovery** rendszerek ([EBSCO](#), [CEEOL](#), [ProQuest](#))
- ◆ Minőségi pecsétet adó adatbázisokat ([ERIH Plus](#), [Index Copernicus](#))

Egy fejlesztési stratégia fontos lépései!

Több esetben a **könyvtár aktív közreműködő** tud lenni!

Norvég lista

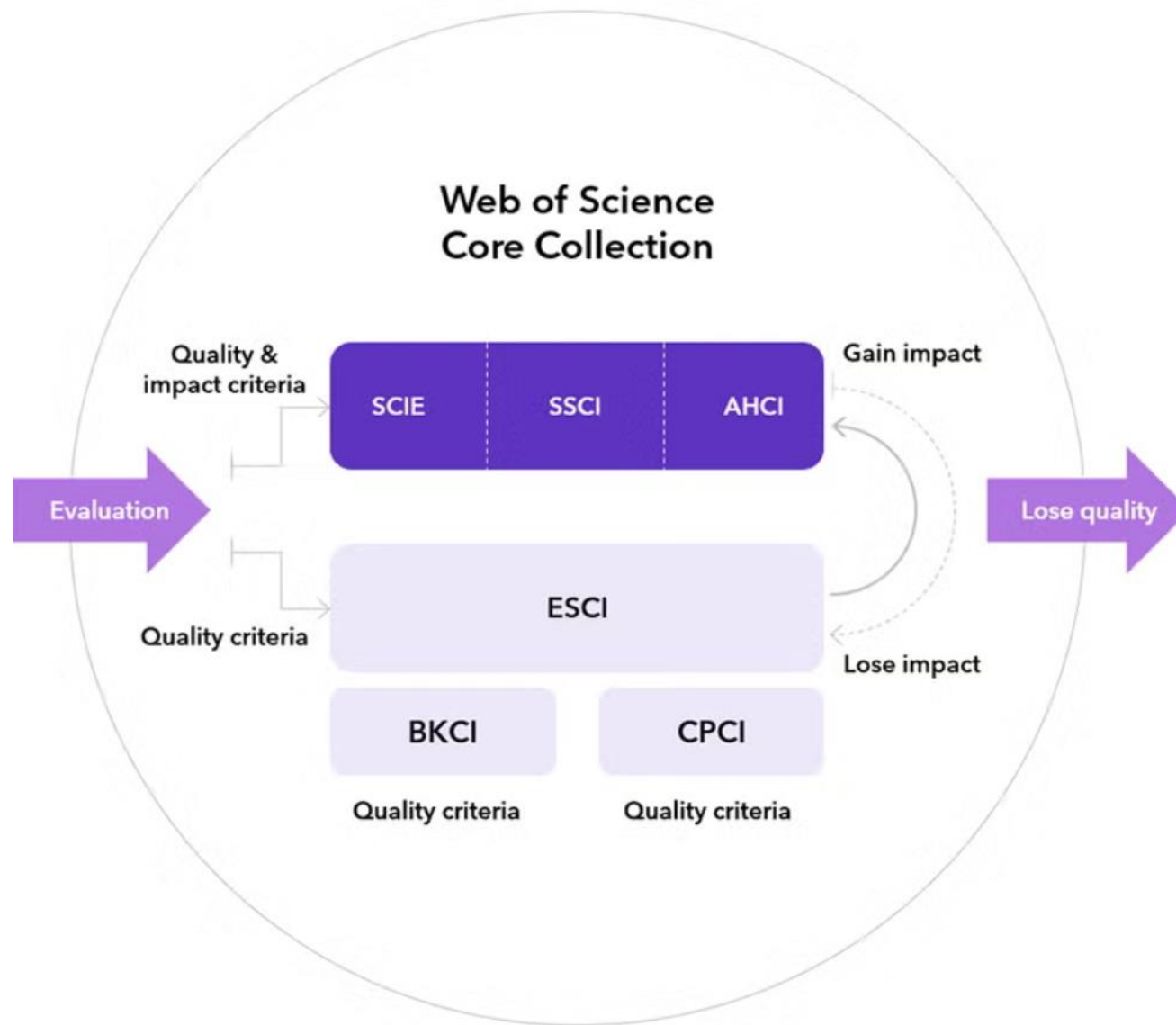
- ◆ „Felkerült a norvég listára” kifejezés – kifogásolható, nem megfelelő gyakorlat – elkerülendő!
- ◆ Nem bináris rendszer – különböző szintek (0-s a problémás, 1-es megüti a szintet, 2-es vezető folyóirat a saját területén)
- ◆ Egy komoly nemzetközi szintre törekvő folyóirat számára kifejezetten **értelmes** ismerni az **1-es** szinthez kapcsolódó elvárásrendszert

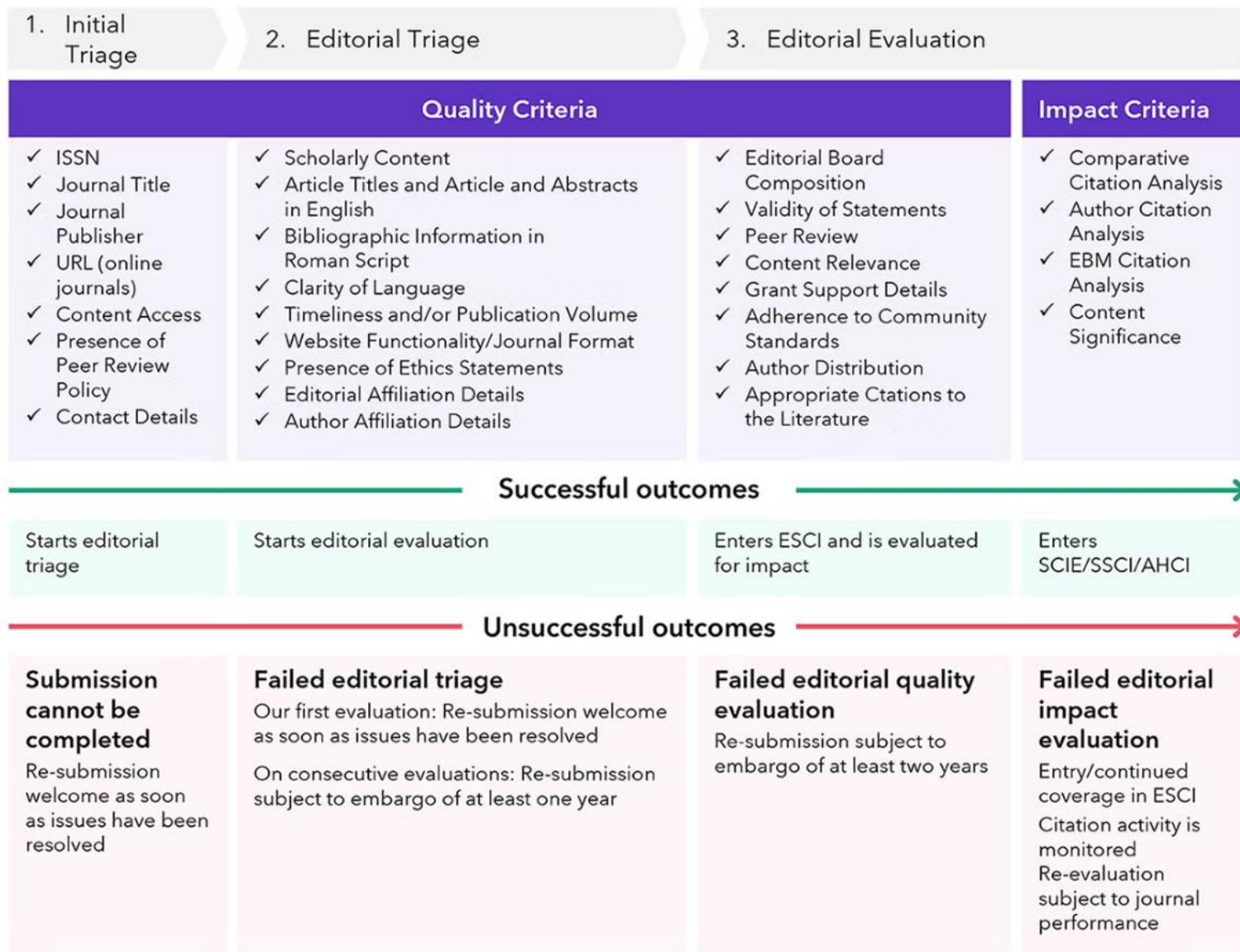
Norvég lista – 1-es szint

- ◆ **Nemzetközileg bejegyzett, érvényes ISSN**, amely egyértelműen feltüntetésre kerül a honlapon is
- ◆ A **weboldalnak megfelelően kialakítottnak kell lennie** – **DOAJ-elvárásrendszer**, de ők a **megjelenési gyakoriság** (tartására) is odafigyelnek, az **etikai irányelvekre** rákérdeznek (COPE-kompatibilitás OA folyóiratnál!) – alapvetően elvárás, hogy **ha egy folyóirat OA, akkor legyen benne a DOAJ-ban**
- ◆ Ők már a **szerkesztőbizottság összetételével** is foglalkoznak – pontosan tüntessék fel a **szerkesztőségi összetételt, affiliációkat**, azt is kiemelik, hogy a **szerkesztők legalább harmada nem a kiadó intézményből kell, hogy érkezzen (belterjesség kerülése!)** – nem lehet „házilap”
- ◆ **Kiadótól független szakértői értékelést** vár el
- ◆ A **szerzőséggel** is foglalkozik – megfelelő **azonosítás**, alap **ne helyi jellegű legyen**, hanem nemzeti vagy nemzetközi („szerzőség akkor helyi, ha az elmúlt két év publikációinak több mint 2/3-a ugyanabból az intézményből származik.”)
- ◆ A publikációkkal kapcsolatban **tudományos, lektorált tartalmat** vár el – illetve az absztraktok, szerzői információk közzétételét

A nemzetközi elit – Web of Science, Scopus

- ◆ Ezekbe az adatbázisokba vágyik minden ambiciózus tudományos folyóirat – **impakt faktor, Q-értékek**
- ◆ A formai mellett már **nagyon szigorú tartalmi-minőségi kritériumoknak** is meg kell tudnunk felelni. ([WoS](#), [Scopus](#))
- ◆ Web of Science **ESCI** (Emerging Sources Citation Index) – köztes lépés, mert ugyanúgy **teljesíteni kell ezeket a szigorú minőségi bekerülési feltételeket**, de az **impakt kritériumokat** még nem – új kapukat nyitó, magas szint.
- ◆ **Fontos:** nem almát hasonlítanak a körtéhez. A folyóiratokat a **saját tudományterületük konkurens folyóirataival** vetik össze, és a **saját aims&scope-juk** alapján vizsgálják.
- ◆ Kifejezetten keresik az egyedit, hiánypótlót – portfólióépítés.
- ◆ **Scopus** – társadalomtudományos témák, regionális folyóiratok elfogadottsága magasabb

Kritériumrendszer

- ◆ A tanulmányok szövege lehet nemzeti nyelven, de a cím, absztrakt, kulcsszavak mindenképp angolul is elérhetőek – ráadásul magas minőségű angolsággal
- ◆ A bibliográfiai információk latin betűkkel kell, hogy szerepeljenek
- ◆ Pontos megjelenés – itt már kizáró ok, ha egy folyóirat csúszik a megjelenéssel, nem tudja tartani a vállalt rendszerességet
- ◆ A tudományterületnek megfelelő mennyiségű cikk évente
- ◆ A tartalom minősége, relevanciája is rendkívül fontos – itt kell kiemelni, hogy mennyire fontos a folyóirat aims&scope-ja, hogy mit állít magáról, mert mindent ennek a fényében vizsgálnak
- ◆ A szakmai bírálatok minőségét is ellenőrzik
- ◆ A szerkesztőbizottság összetételét, tudományterületi hatását, relevanciáját is vizsgálják – Az adott adatbázis alapján!
- ◆ A publikációs etikai kódex itt már kiemelt fontosságú
- ◆ A szerzői kör összetételét is monitorozzák – a folyóirat önmeghatározásának mértékében nemzetközinek vagy legalább intézményközinek kell lennie

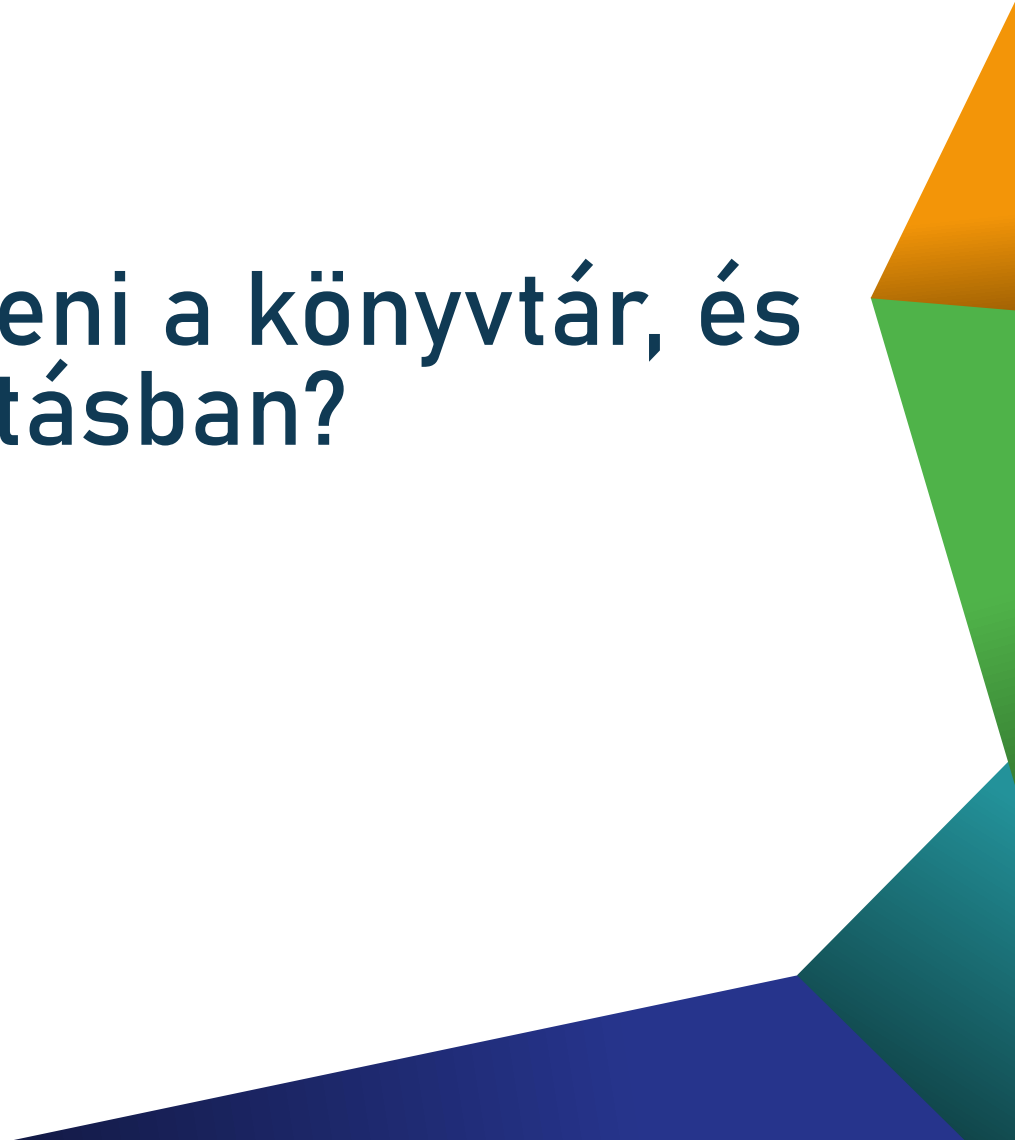
Fő paradoxon – lehetséges válaszok

A szerzők is ebben a rendszerben mozognak, szóval már magasan indexált lapban akarnak publikálni, de akkor lehetne egy lap magasan indexált, ha mégis sok, magasan jegyzett szerző ide helyezi el a fontos publikációit.

Mit kínálhat egy feltörekvő folyóirat?

- ◆ Gyors, pontos megjelenést, profi, hatékony lektorálási folyamattal, online first lehetőséggel;
- ◆ Jó befektetés ígéretét: ha ugyanis a lap középtávon bekerül a főbb adatbázisokba, akkor az utolsó 2-3 évfolyama is bekerül, illetve könnyebb egy olyan lapba publikálni, ahol már jelentetettünk meg cikket, van kapcsolati tőkénk - ehhez azonban be kell tudni mutatni az ambíciót, a fejlődési ívet
- ◆ Működő megoldások: konferenciák, szerkesztőségi kapcsolatrendszer becsatornázása, „hot topic” különszámok, vendégszerkesztők bevonása...

IV. Miben tud már most segíteni a könyvtár, és mi várható a folytatásban?

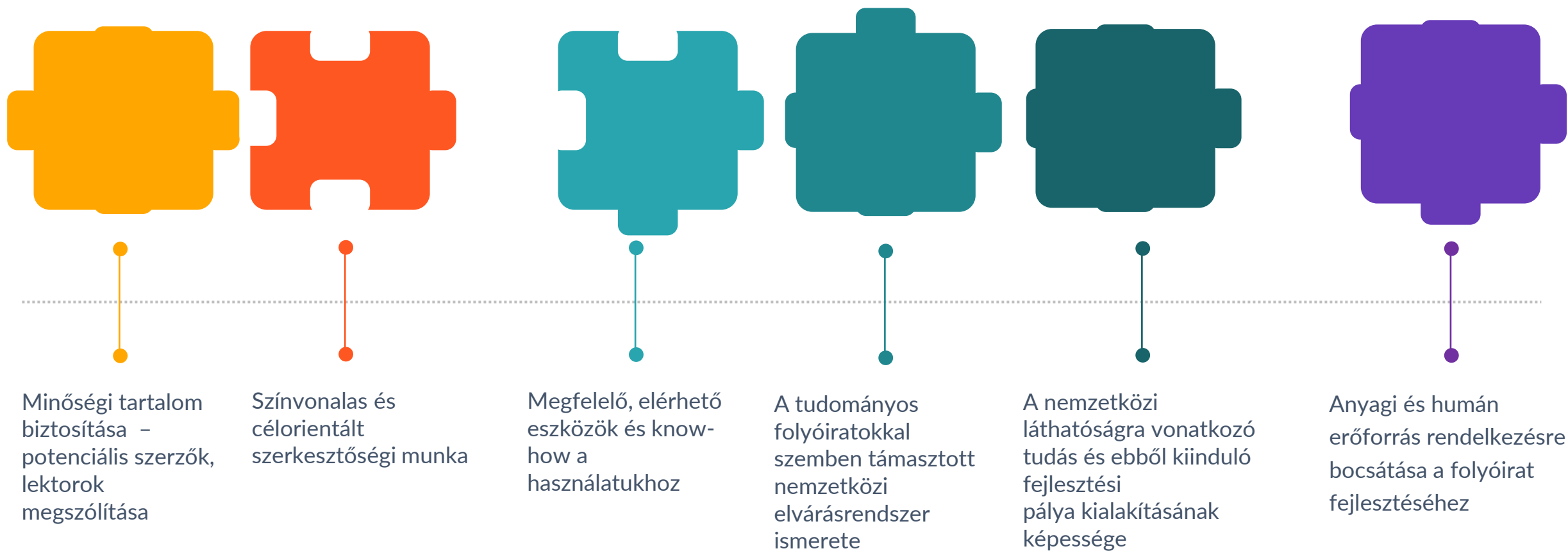

AZ EGYETEMI GYÉMÁNT OA SZERKESZTŐSÉGEK NEHEZEN FELOLDHATÓ ALAPPROBLÉMÁJA:

- ◆ A kevés rendelkezésre álló anyagi és humán erőforrással gazdálkodó szerkesztőségek számára sokszor a fenntartható működés biztosítása is nehézséget jelent, ugyanakkor nemzetközi sikereket várnának el tőlük a szerzők, a fenntartó intézmények, és ők magukévá tették ezt az elvárást.

MIRE VAN SZÜKSÉG A FOLYÓÍRATFEJLESZTÉSHEZ?

Minőségi tartalom – potenciális szerzők, lektorok megszólítása

Kihívások	Könyvtári támogatás
• Ördögi kör: A minőségi szerzők olyan folyóiratokban szeretnének publikálni, ami a szakmai előmenetelüket segíti, az intézményi teljesítményértékelési rendszerben is jó pontokat hoz. Viszont a PTE-s folyóiratok akkor juthatnának el erre a szintre, ha mégis hozzájuk küldenék be a kéziratukat. • Intézményen kívüli, külföldi szerzők megszólításának nehézsége. • Nehéz színvonalas lektorálást biztosítani, pedig ez a tartalom minősége szempontjából kulcsfontosságú. Fizetetlen, szívességi alapú munka.	• A könyvtár abban tud segíteni a folyóiratoknak, hogy megoszt velük működőképesnek látszó jógyakorlatokat. Összekapcsolja a szerkesztőségeket, akik hasonló kihívásokkal küzdenek, annak érdekében, hogy tanulhassanak egymástól. Fórumokat szervez, hub szerepet tölt be. • Az egyetem nemzetközi kapcsolatrendszerét is igyekszünk bekapcsolni ebbe a folyamatba. • Biztatjuk a szerkesztőségeket, hogy vegyék fel a kapcsolatot más, az adott tudományterületen belüli, akár külföldi folyóiratokkal, hogy valamiféle együttműködés, közös gondolkodás, kooperáció alakulhasson ki közöttük.

Színvonalas és célorientált szerkesztőségi munka

Kihívások	Könyvtári támogatás
• Az egyetemi szerkesztőségek esetében a szerkesztők jellemzően ingyen, a szabadidejükben foglalkoznak a folyóiratok fejlesztésével. • Egy sokféle funkciót betöltő team helyett gyakran egy-két elkötelezett ember igyekszik működtetni a szerkesztőséget. • A TÉR sem megfelelően honorálja ezt a típusú munkát. • Sokszor a szerkesztőségnek arra sincs kapacitása, hogy a rendszeres megjelenést garantálni tudja.	• A szerkesztőségek számára rendszeres meeting lehetőséget biztosítunk, amelyek során átbeszéljük a velük szemben támasztott követelményrendszer részleteit, és tanácsokkal is tudjuk őket segíteni ezen az úton a folyóiratfejlesztéssel kapcsolatban. • Az általunk kezdeményezett pályázat lehetővé teszi, hogy legalább a befektetett munka egy részét meg lehessen fizetni, ha nem is piaci áron.

Megfelelő, elérhető eszközök és know-how a használatukhoz

Kihívások	Könyvtári támogatás
• A szerkesztőségeknek nem áll módjukban fizetős szerkesztőségi rendszereket használni, és a kari honlapra feltöltött PDF-es megjelenés nem éri el a kívánt színvonalat. • Kevés kapacitásuk van új rendszerek használatában segítség nélkül elmélyülni.	• A könyvtár biztosítja az Open Journal Systems alapú PTE Journals névre hallgató egyetemi folyóirat-platformon való megjelenés lehetőségét az egyetemi szerkesztőségek számára. • Rendszerhasználati tréningek, megosztott képernyős segítségnyújtás elérhetők a szerkesztőségek számára. Ezzel rengeteg időt spórolunk meg a számukra. • A honlap kialakításával kapcsolatban is támaszkodhatnak ránk.

A tudományos folyóiratokkal szemben támasztott nemzetközi elvárásrendszer ismerete és alkalmazása

Kihívások	Könyvtári támogatás
• Nem elég tudományos folyóiratként működni, annak is kell látszani! • A szerkesztőségek többnyire nem látják át a velük szemben, az egyes indexáló adatbázisok által támasztott kritériumrendszert. Számos olyan OS-fogalom ismeretlen a számukra, amely elvárásként jelentkezik. • Nem egyszerű a korábbi működésmódjukról valóban diamond OA folyóiratokra jellemző működésre átállniuk. Új mindsetet kell kialakítaniuk.	• Igyekszünk minden segítséget megadni a szerkesztőségeknek, hogy sokkal transzparenssebben, az indexáló adatbázisoknak megfelelően alakítsák az online jelenlétüket. • Készítettünk egy formai kritériumokkal kapcsolatos guide-ot, illetve konzultációs alkalmakon át tudjuk beszélni ennek a részleteit. • Követjük a trendeket, utánajárunk az elvárásoknak, és ezeket kommunikáljuk a szerkesztőségek felé. • Szerencsére egyre több a jó gyakorlat az egyetemen is, amelyek példaként szolgálhatnak az úton később elinduló folyóiratok számára

A nemzetközi láthatóságra vonatkozó tudás és ebből kiinduló fejlesztési pálya kialakítása

Kihívások	Könyvtári támogatás
• Nem elég megjelenni, látszani is kell! • Egy folyóirat számára az első lépés nem az, hogy beadja a jelentkezését a Scopusba vagy a Web of Science-be. Először alacsonyabb belépési küszöbű adatbázisokat kell megcélozniuk, el kell kezdeniük erősíteni a nemzetközi láthatóságukat, illetve közelebb kerülni a nagy adatbázisok által megfogalmazott kritériumokhoz. • Egy ilyen fejlesztési pályát nem igazán tud egy szerkesztőség saját magának kialakítani, mert nem ismerik ezeket az adatbázisokat, a támasztott követelményeket, nem tudják eldönteni, hol érdemes elkezdniük.	• Folyóíratra és szakterületre szabott fejlesztési utak kialakításában tudjuk segíteni a folyóiratokat, a szerkesztőségekkel egyeztetve. • A bekerülési feltételrendszert tananyag formájában és konzultáción is tudjuk feléjük kommunikálni. • Át tudjuk őket világítani ezek ismeretében, és javasolni tudunk a számukra fejlesztendő területeket. Ezekhez mintákat is tudunk számukra nyújtani. • A szerzőik, szerkesztőség összetételét, a hivatkozottságukat tudjuk mérni a releváns adatbázisokban. • Kapcsolattartó-közvetítő szerepkörben is megjelenik a könyvtár.

Anyagi és humán erőforrás a folyóirat menedzseléséhez

Kihívások	Könyvtári támogatás
• Jellemzően a folyóiratok csak szívességi alapon tudnak szerkesztőségi feladatokba operatív bevonható embereket foglalkoztatni. Nincsenek főállású folyóiratszerkesztők az egyetemen. • A magas szövegminőség érdekében az angol nyelven is megjelenő folyóiratoknak szaknyelvi lektorokat kell foglalkoztatniuk vagy erre szakosodott szolgáltatásokat igénybe venniük, ami nagyon drága. • Már egy tördelőszoftver megvásárlása is komoly összegekbe kerül. • A nemzetközi kapcsolatépítéshez is forrásokra van szükség, amely csak részben fedezhető egyetemen belül elérhető pénzekből. • A marketingre is költeni kell...	• Egyetemi folyóirat-támogatási alap létrehozására tettünk javaslatot, amelyet az egyetemi vezetés támogatott is. Ennek szakmai menedzselését a könyvtár végzi. • Segítjük a pályázni kívánó folyóiratokat a mérföldkövek meghatározásában. Konzultációs lehetőségeket biztosítunk, nyomon követve a megvalósulást, és a saját eszközeinkkel támogatjuk is ebben őket.

MI KÉPEZI A KÖNYVTÁRI SZOLGÁLTATÁS RÉSZÉT?

- ◆ OJS alapú egyetemi folyóirat-platform biztosítása, könyvtári háttértámogatással. A rendszer használatát lehetővé tevő tréningek tartása és igény esetén egyéni konzultációk;
- ◆ A szükséges dokumentumazonosítókkal (ISSN, DOI) kapcsolatos ügyintézés;
- ◆ A modern tudományos, online folyóiratokkal szemben támasztott formai kritériumrendszer közvetítése a szerkesztőségek felé - tananyag!;
- ◆ Folyóíratra és tudományterületre szabott fejlődési pálya kialakításával kapcsolatban konzultációk, a releváns adatbázisokba való bekerülés feltételrendszerének ismertetése.
- ◆ Egyetemi folyóirat-támogatási rendszer szakmai irányítása.

- ◆ Tudományos, lektorált, open access folyóiratok számára készült;
- ◆ Szerkesztőségi munkafolyamat-menedzselő és publikáló rendszer;
- ◆ Rugalmas, alakítható, szerkesztőségi igényeket figyelembe véve testre szabható;
- ◆ Más rendszerekkel összekapcsolt (Google Scholar, CrossRef, ORCID);
- ◆ Többnyelvű;
- ◆ Rengeteg segédanyag áll rendelkezésre;
- ◆ A tudományos közösség bevonása a folyamatos fejlesztésbe.

Alkalmas arra, hogy a nagy adatbázisok elvárásainak megfelelő felülete legyen egy tudományos folyóiratnak!

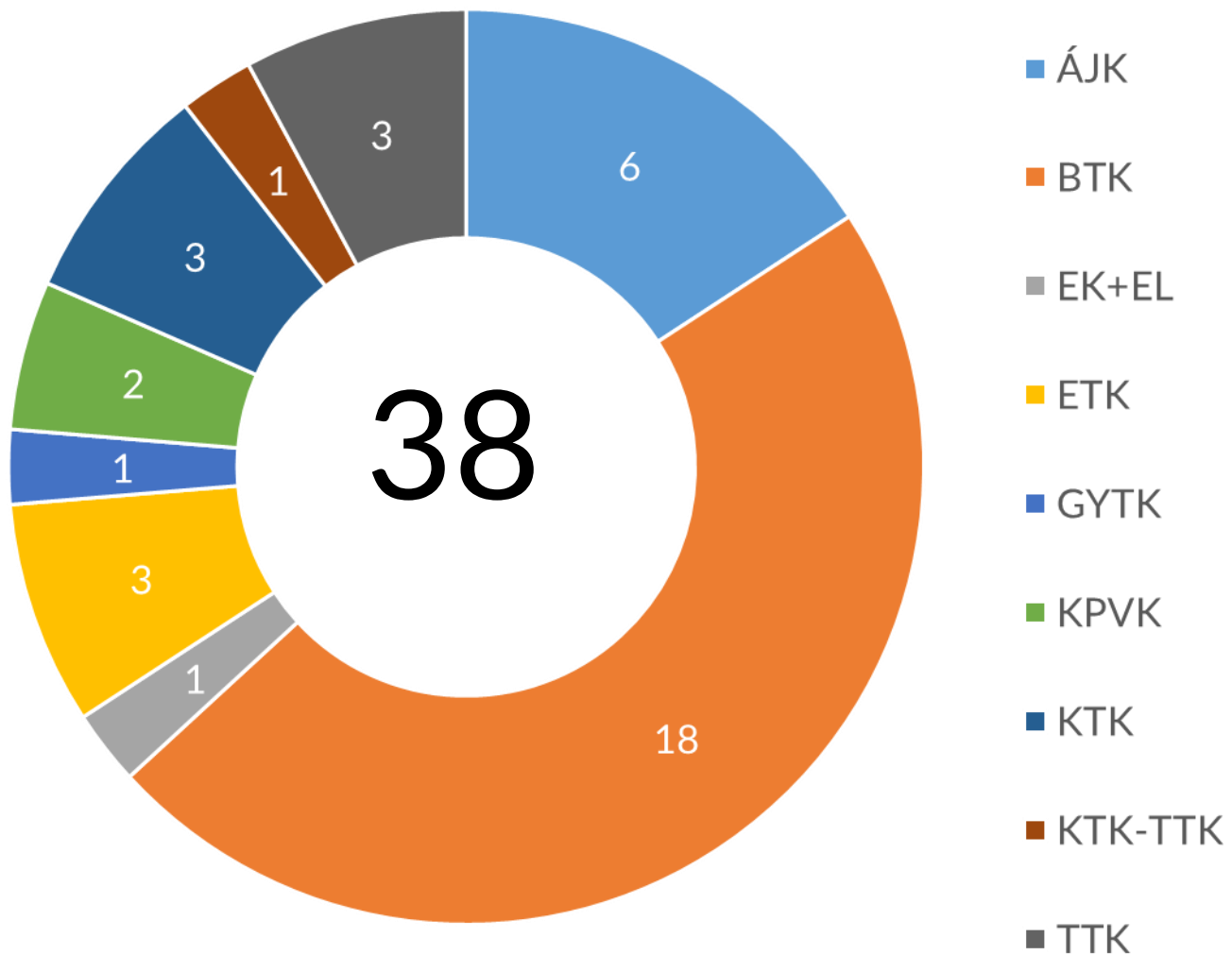
Elérhetőség: <https://journals.lib.pte.hu/>

OJS

OPEN JOURNAL SYSTEMS

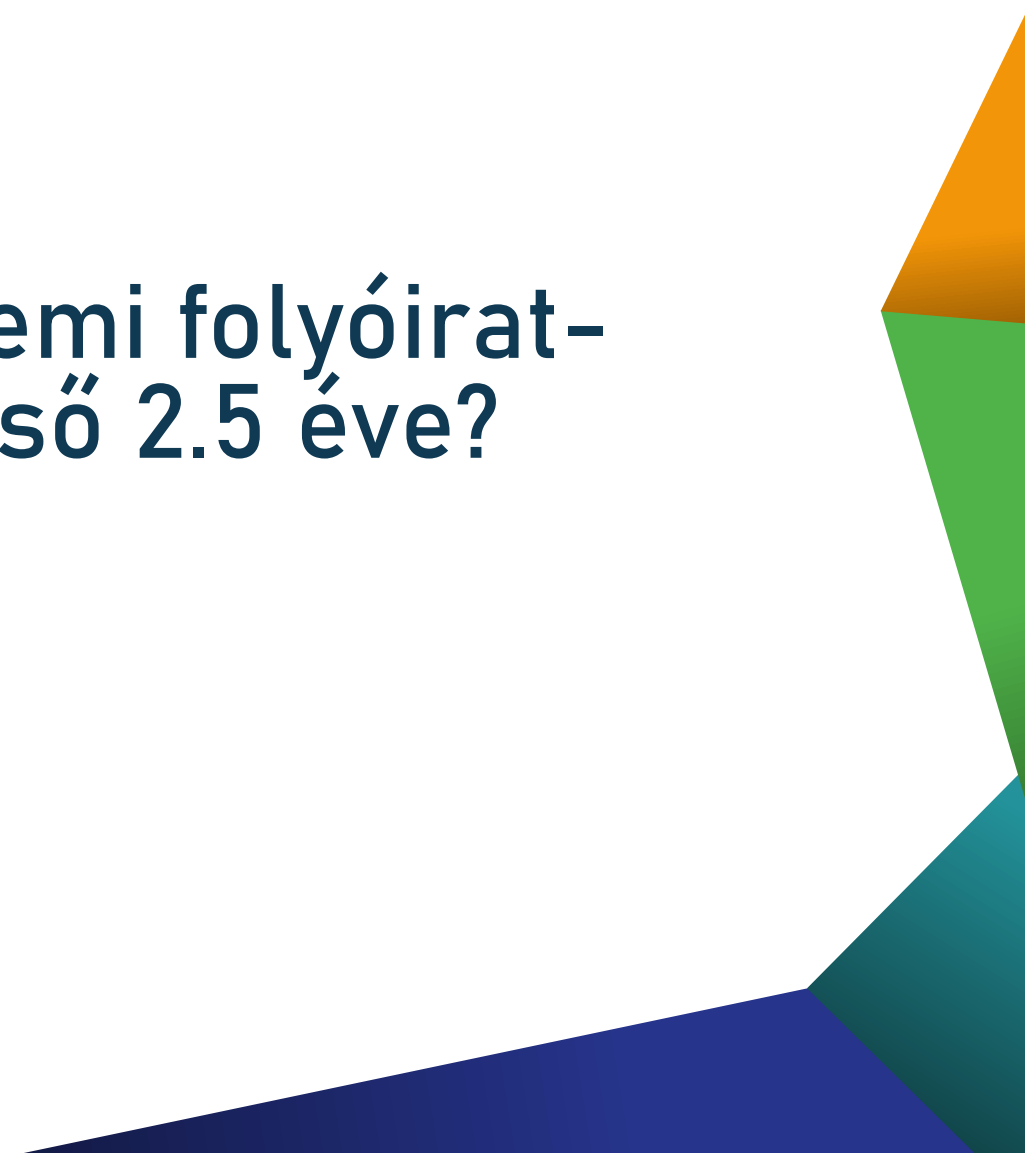
A **PTe Journals** kari összetétele

Egy objektívebb folyóirat-átvilágítási rendszer felé

- ◆ Cél: objektívebben tudjuk vizsgálni a folyóiratok fejlődését, nemzetközi beágyazottságának bővülését
- ◆ Kifejezetten a folyóirat-pályázat szempontjából releváns adatbázisok (Scopus, WoS) elvárásrendszeréből kiindulva mérhetővé tenni a folyóiratok jelen állapotát és előrehaladást azáltal, hogy monitorozzuk a szerkesztők, a szerzők, illetve a cikkekre érkezett idézetek alakulását. Később pedig meghatározott időközönként vizsgálni kell az előrehaladást.
- ◆ A lehető legautomatizáltabb forma keresése
- ◆ Ami NEM cél: A PTE-s folyóiratokat egymáshoz hasonlítani, rangsorolni – almat a körtével hasonlítani össze (hanem önmeghatározásuk fényében, rivális folyóiratokhoz képest hol tartanak!)
- ◆ Jelenleg: pilot projekt van folyamatban

V. Hogy alakult az egyetemi folyóirat-
fejlesztési pályázat első 2.5 éve?

Áttörni az üvegplafont – a PTE egyetemi folyóirat-támogatási pályázat I. – Célrendszer

- ◆ 2023 nyarán indult egy pilot évvel – idén ősszel indul a második ciklus (évente megújul)
- ◆ Az életre hívó felismerés: folyóirataink nullához közeli budget-ből gazdálkodva, a legprofibb folyóirat-menedzseri szemléletmód mellett működtetve sem képesek arra, hogy áttörjék a fejük felett húzódó üvegplafont
- ◆ "A pályázat célja a Pécsi Tudományegyetem legnagyobb fejlődési potenciállal rendelkező tudományos, lektorált, open access folyóiratai számára anyagi és szakmai-módszertani támogatás biztosítása annak érdekében, hogy a folyóiratok középtávon, egy 3 éves fejlesztési program végére, alkalmassá váljanak az egyetemi rangsorok szempontjából is mérvadó adatbázisokba (Scopus, Web of Science) történő bekerülési folyamat elindítására."

PTE egyetemi folyóirat-támogatási pályázat II. – Elvárások, mérföldkövek, az elnyert összeg felhasználása

◆ A pályázó folyóiratokkal szemben támasztott elvárások

Átfogó fejlesztési koncepció, nemzetközi láthatóság növelését célzó stratégia

Költségigény indoklása

◆ Mire fordítható a lehívott összeg?

Szerkesztőségi munkatársak tevékenységének finanszírozása, nemzetközi kapcsolatépítés, marketing, könyvtári szakértői támogatás igénybe vétele vagy szükséges eszközök, szolgáltatások beszerzése (angol nyelvű szaklektorálás, tördelő szolgáltatás).

◆ Mérföldkövek meghatározása

A folyóirat célrendszerével összhangban rögzíti, hogy az adott időszakban mit terveznek megvalósítani – könyvtári egyeztetést követően!

Visszatérő elemek: nemzetközi láthatóság növelését szolgáló „köztes adatbázisok” megcélzása; nemzetközi kapcsolatépítés, külföldi szerzők és szerkesztőségi tagok bevonása; illetve a honlap fejlesztése a nemzetközi adatbázisok formai követelményrendszerének ismeretében; rendszeres megjelenés.

PTE egyetemi folyóirat-támogatási pályázat III. – Megvalósulás, változások, tapasztalatok, könyvtári szerep

◆ Könyvtári módszertani támogató szolgáltatás

Szakértői team kialakítása – új lendület

Feladatok: átvilágítás, releváns adatbázisok követelményrendszerének ismertetése, célok kalibrálása, a mérföldkövek kijelöléséhez szükséges konzultáció, az előrehaladást monitorozó megbeszélések biztosítása, illetve az év végén az összegző ellenőrzés a leadott mérföldkövek ismeretében.

◆ Változások az eredeti elképzelésekhez képest:

A tervezettnél több folyóirat támogatása – esélyteremtő jelleg, többsávós modell

Hároméves program helyett évente megújuló, éves pályázási lehetőség – a középtávú célok megtartásával

PTE egyetemi folyóirat-támogatási pályázat IV. – Tapasztalatok, fejlesztési irányok

◆ Tapasztalatok:

Látható, de folyóiratonként változó mértékű előrelépések (adatbázis-indexáltság, MTA-lista) – idén bejutott az első általunk támogatott folyóirat a WoS ESCI-be!

◆ ÁJK-s folyóiratok a pályázatban:

Díké,

Közigazgatási és Infokommunikációs Jogi PhD Tanulmányok

Pécs Journal of International and European Law (PJIEL)

Idéntől

Pécsi Munkajogi Közlemények

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!

Kérdés esetén forduljatok
hozzám bizalommal:

lovasz.david@lib.pte.hu

PÉCSI TUDOMÁNYEGYETEM
UNIVERSITY OF PÉCS

PÉCSI TUDOMÁNYEGYETEM
EGYETEMI KÖNYVTÁR
ÉS TUDÁSKÖZPONT